МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.
____
"___"______________20___ г.

Программа дисциплины

Татарская литература 1920-30 годов Б1.В.ОД.12.5

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (китайский)
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: очное
Язык обучения: русский
Автор(ы):
Галимуллин Ф.Г.
Рецензент(ы):
Мингазова Л.И.

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Закирзянов А. М.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ____________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ____________ 201__г

Регистрационный No

Казань
2017

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

7. Литература

8. Интернет-ресурсы

9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Программу дисциплины разработал(а)(и) профессор, д.н. (профессор) Галимуллин Ф.Г. кафедра татарской литературы Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая , Foat.Galimullin@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины "Татарска литература 1920-30 годов" являются:

-ознакомление студентов с реальной историей татарской литературы, ее образно-художественными традициями, крупнейшими писателями и произведениями, их творчеством;

-воспитание понимания роли, места и значения литературы в системе национальной культуры.

Задачи дисциплины:

-изучение татарской художественной словесности в ее диахроническом и синхроническом аспекте;

Освоение методологических и стилевых параметров доминантных явлений в татарской и русской литературе и их традиций в художественных системах последующих культурных эпох;

-формирование навыков осознанно-аналитического прочтения художественного текста, понимание особенностей его словесной основы и смысловой структуры;

-ознакомление студентов с творческой лабораторией крупнейших писателей, с приемами их литературного мастерства;

-обучение исходным принципам филологического подхода к разбору произведения словесного искусства на основе современной литературоведческой терминологии и аналитических методик.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ОД.12 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к обязательным дисциплинам. Осваивается на 3 курсе, 6 семестр.

Дисциплина "Татарская литература 1920-30 годов" (Б.3 2/7.5.) является составной частью модуля "Татарская литература", изучается в 6 семестре, после освоения студентами курсов "Древняя татарская литература", "История татарской литературы XIX века" и "История татарской литературы начала XX века". Дисциплина "Татарска литература 1920-30 годов2 входит в систему гуманитарной и специально-предметной подготовки учителей татарской литературы. Курс "Татарская литература 1920-30 годов" посвящен изучению одного из важнейших этапов истории татарской литературы.

Изучение этого курса строится как система лекционных и практических занятий, в ходе которых студенты овладевают историко-литературными знаниями, а также практическими умениями по анализу художественных текстов.

Дисциплина имеет тесные связи с другими дисциплинами историко-литературного характера: "История татарской литературы XIX века" и "История татарской литератур начала XX века" и "История татарской литературы 40-90 годов XX века". При изучении дисциплины "Татарская литература 1920-30 годов" систематически проводятся сопоставительные аналогии с явлениями русской и литератур других народов страны.

Изучение дисциплины "Татарская литература 1920-30 годов" нацелено на формирование компетентного учителя татарского языка и литературы, ориентирует на следующие виды профессиональной деятельности учителя татарского языка и литературы:

-в области учебно-воспитательной деятельности:

-осуществление процесса обучения в соответствии с образовательной программой;

-планирование и проведение учебный занятий с учетом специфики тем и разделов программы и в соответствии с учебным планом;

-использование современных научно обоснованных приемов, методов и средств обучения;

-использование современных научно обоснованных приемов, методов и средств обучения;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

-организация и проведение внеклассных мероприятий.

В области научно-методической деятельности:

-дает основания для самостоятельной научной и научной-методической работы и в истории литературы, и в области методики преподавания литературы;

-позволять выполнение научно-методической работы, участвовать в работе научно-методических объединений;

-осуществлять анализ собственной деятельности с целью ее совершенствования и повышения своей квалификации.

В области социально-педагогической деятельности:

-содержит богатейший материал для воспитания и общекультурной, и социальной адаптации учащихся в современной культурной среде;

-формирует речевую культуру;

-дает представление о духовно-нравственных ценностях, эстетическом и нравственном идеале в истории татарской литературы.

В области культурно-просветительской деятельности:

-позволяет компетентно ориентироваться в художественной и материальной отечественной культуре, осознавая методы литературы в ней как искусства слова;

-формирует общую культуру учащихся.

В области коррекционно-развивающей деятельности:

-сам материал художественной словесности полифункционален и дает возможность использовать его для решения возрастной психологии в качестве психологического тренинга, а тек же для развития внимания, памяти, и для реализации личностно-ориентированного подхода к образованию и развитию детей;

-работу по обучению и воспитанию с учетом коррекции отклонений в развитии.

В области организационно-управленческой деятельности:

-навыки систематизации материала, овладение логикой социального и культурного развития, структурирования многоуровневых литературных и культурных явлений;

--участвуют в формировании организационно-управленческих навыков учителя татарской литературы и помогают в организации внеурочной деятельности.

Выпускник, получивший квалификацию учитель татарского языка и литературы, подготовлен к выполнению видов профессиональной деятельности учителя татарского языка и литературы, решению типовых задач профессиональной деятельности в учреждениях среднего общего (полного) образования.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-1 (профессиональные компетенции)	Владение разными методами литературоведческого анализа: историко-литературный метод, историко-функциональный метод, сравнительно-сопоставительный метод, сравнительно-типологический метод, сравнительно-исторический метод, структурно-семантический метод и т.д.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-2 (профессиональные компетенции)	Решение актуальных исследовательских задач в области теории, истории литературы с опорой на имеющуюся научную информацию предполагает формирование навыков работы с актуальной научной информацией с использованием современных информационных источников, формирование стремления к постоянному обновлению знаний в профессиональной области, понимания современных научных концепций и ориентиров в указанных областях. позволяет компетентно ориентироваться в художественной и материальной отечественной культуре, осознавая методы литературы в ней как искусства слова.
ПК-3 (профессиональные компетенции)	понимание основных закономерностей взаимосвязи литературного процесса, умение выявить в содержании литературного произведения элементы, указывающие на религиозную культуру, в рамках которой происходило формирование мировоззрения автора.
ПК-4 (профессиональные компетенции)	понимание основных закономерностей взаимосвязи литературного процесса
СКЛ-2	навыки систематизации материала, овладение логикой социального и культурного развития, структурирования многоуровневых литературных и культурных явлений
СКЛ-4	решение актуальных исследовательских задач в области теории, истории литературы с опорой на имеющуюся научную информацию

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

знать:

-историю татарской литературы в ее развитии и в персоналиях;

-понятийный литературоведческий аппарат (инструментарий), позволяющий ему филологически профессионально характеризовать произведения различных жанров и форм;

-содержание произведений, в том числе и тех, которые изучаются в школе;

-наизусть стихи и фрагменты прозы, предлагаемые программой для заучивания наизусть;

2. должен уметь:

уметь:

-ориентироваться в способах и формах усвоения художественной традиции в истории литературы;

-анализировать художественные произведения татарских писателей, принадлежащих к различным художественным эпохам;

-собирать, структурировать и излагать материал по проблемам истории татарской литературы (письменно и устно в различных жанрах, актуальных в научной и учебно-методической деятельности);

3. должен владеть:

владеть навыками:

-филологического подхода к литературно-художественному материалу в его историческом развитии, в макро-микро-уровневых параметрах;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

-определения функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения дисциплины студенты должны овладеть:

знать:

-историю татарской литературы в ее развитии и в персоналиях;

-понятийный литературоведческий аппарат (инструментарий), позволяющий ему филологически профессионально характеризовать произведения различных жанров и форм;

-содержание произведений, в том числе и тех, которые изучаются в школе;

-наизусть стихи и фрагменты прозы, предлагаемые программой для заучивания наизусть;

уметь:

-ориентироваться в способах и формах усвоения художественной традиции в истории литературы;

-анализировать художественные произведения татарских писателей, принадлежащих к различным художественным эпохам;

-собирать, структурировать и излагать материал по проблемам истории татарской литературы (письменно и устно в различных жанрах, актуальных в научной и учебно-методической деятельности);

владеть навыками:

-филологического подхода к литературно-художественному материалу в его историческом развитии, в макро-микро-уровневых параметрах;

-определения функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины экзамен в 6 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Татарская литература 1920-30-х годов: периодизация, социально-культурные, идеологические и						

типологические признаки литературы, формирование новой эстетики, проблема художественных методов.

	6	1	4	2	0	Письменное домашнее	

задание

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
2.	Тема 2. Татарская литература конца 1910-1920-х гг. Социокультурные и политические причины выделения данного этапа в истории татарской литературы: основные признаки и тенденции развития.	6	2	2	4	0	Устный опрос
3.	Тема 3. Основные направления и своеобразие развития татарской прозы 1920-30-х годов. Художественный мир Г.Ибрагимова, Ш. Камала, М. Галяу	6	3	2	4	0	Письменное домашнее задание
4.	Тема 4. Поиски в области содержания и формы татарской поэзии 1920-30-х гг. Художественный мир М.Гафури, Х.Такташа, Ф.Карима и др.	6	4	2	4	0	Устный опрос
5.	Тема 5. Своеобразие татарской драматургии 1920-30-х гг. Творчество К.Тинчурина, Ш.Камала, Ф.Бурнаша, Х.Такташа и др	6	5	2	2	0	Устный опрос
6.	Тема 6. Татарская литература 1930-х годов. Феномен тоталитарной культуры, ее истоки и генезис. Основные составляющие тоталитарной культуры и специфика их воплощения в литературе 1930-х гг.	6	6	4	2	0	Реферат
.	Тема . Итоговая форма контроля	6		0	0	0	Экзамен
	Итого			16	18	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Татарская литература 1920-30-х годов: периодизация, социально-культурные, идеологические и типологические признаки литературы, формирование новой эстетики, проблема художественных методов.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

1.Инкыйлаб һәм гражданнар сугышы (1917-1919) елларындагы татар әдәбиятына күзәтү. 2.Тәнкыйди реализм традицияләре, аларның яңа шартларда үзгәреш кичерүе. 3.1917-1919 еллар татар әдәбиятында төп темалар, әсәрләрнең проблематикасы, аеруча актив жанрлар. 4.1920-30 еллар татар әдәбиятында әдәби тәнкыйть. Күренекле тәнкыйтьчеләр, аларның хезмәтләре, әдәби хәрәкәттә тоткан урыннары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

1 тема: ?1917-1941 еллардагы әдәби хәрәкәт?. СОРАУЛАР 1.XX йөз башы татар әдәбияты традицияләре. Матур әдәбият үсешендәге гомуми казанышлар, аларны тәэмин иткән шартлар. 2.Язучыларыбызның инкыйлабка мөнәсәбәтләре: а) инкыйлабны кабул иткән, аңа уңай караштa торган язучылар; б) инкыйлабка тискәре мөнәсәбәттә торган, шул сәбәпле чит илгә китәргә мәҗбүр булган каләм әһелләре, аларның эшчәнлекләре; в) ?эчке эмигрант? булып әверелгән язучылар һәм зыялылар, аларның язмышы. 3.Инкыйлабтан соңгы әдәбиятның яшәешен тәэмин иткән теоретик нигезләрнең барлыкка килүе, ныгытыла бару хәрәкәте. 4. Тәнкыйди реализм һәм социалистик реализм иҗат методларының асылы, аларның төп аермалары, каршылыклы яклары. 5.Егерменче еллар урталарына кадәрге әдәби хәрәкәтнең үзенчәлекләре. 6.Егерменче елларның икенче яртысында әдәби хәрәкәт белән идарә итүдә үзәкләшә баруының төп этаплары. 7.РАПП, ТАПП, Совет язучылары оешмасы төзелү. Алар эшчәнлегенең әдәби хәрәкәткә алып килгән нәтиҗәләре. 8.Әдәби журналларыбыз, аларның шул елларда үтәгән функцияләре, әдәбиятка ясаган йогынтылары. 9.Фирка җитәкчелегенең 1932 елның 23 апрель карары, аның әдәби хәрәкәткә алып килгән яңалыгы. 10. СССР, Татарстан Язучылар берлекләре төзелү, аның әдәби хәрәкәтне тәмам үзәкләштерүдәге роле. 11.Совет чоры әдәбиятының төп сыйфатлары, аларның тәмам ачыкланып бетүе, моның вульгар социлогизм таләпәрен китереп чыгаруга алшарт булуы. 12. Шәхескә табыну сәясәтенең зыялыларның күңел дөньясына, әдәби мохиткә китергән зур зыяны. ӘДӘБИЯТ 1.Юзиев Н. Гражданнар сугышы чоры әдәбияты. Әдәби хәрәкәт / Татар әдәбияты тарихы. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 4 т., - 1989. - Б. 15-28. 2. Гыйззәтуллин Н. Егерменче еллар әдәбияты. Әдәби хәрәкәт / Татар әдәбияты тарихы. - Казан: Татар. кит. нәшр., 4 т., 1989. ? Б. 82-109. 3.Гыйззәтуллин Н. Утызынчы еллар әдәбияты. Әдәби хәрәкәт / Татар әдәбияты тарихы. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 4 т., 1989. ? Б. 345-362. 4.Галимуллин Ф. Эстетик фикер һәм социологизм мөнәсәбәте / Ф. Галимуллин. Эстетика һәм социологизм. ? Казан: ?Мәгариф? нәшр., 1998. ? Б. 5-111. 5.Хәйри Х. Әдәби күмәкләр // Казан утлары. ? 1971. - � 12. ? Б. 146-147. 6.Нәҗми К. Әдәби агымнар һәм тәнкыйть / К. Нәҗми. Әдәбият дөньясында. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1976. ? Б. 11-20. 7. Ханзафаров Н. Вакыт иләге ? вак иләк // Казан утлары. ? 1989. - � 8. ? Б. 142-147.

Тема 2. Татарская литература конца 1910-1920-х гг. Социокультурные и политические причины выделения данного этапа в истории татарской литературы: основные признаки и тенденции развития.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Даются сведения о социально-экономической и общественно-нравственной обстановке в стране: как отрицательно сказалось отсутствие четкой и ясной перспективы в стране во всех сферах жизнедеятельности, что усугубилось в результате нурожая в 1921 году. Прослеживается состояние татарской литературы, возникновение литературных объединений по интересам: ?Часовой? (пишущие на военные темы), ?Завод? (создающие произведения о рабочих), ?Октябрь? (защищающие интересы новой власти). В то же время появляются такие формалистические течения, как футуризм (объединение ?Сулф? (?Левый фронт?) ? руководствующие принципами футуристов), имажинизм. В лекции показывется влияние на творческую атмосферу резолюции партийного руководства страны от 18 июня 1925 года, в которой даны основные направления литературной жизни. Исходя из принадлежности к различным социальным слоям, разделение писателей в этом документе на три классовые группы: пролетарские (из рабочих), крестьянские (из бедных крестьян), спутники (из интеллигенции). Также в нем ставится задача формирования требований и принципов творческого метода, позволяющего служить идеологии социалистического общеества. Сообщается студентам о таких органах писателей, как ТАПП и Организация советских писателей, созданных сверху. Наиболее характерные результаты творчества татарских писателей этого периода: в поэзии, в прозе, в драматургии. Состояние литературной критики и литературоведения. Наиболее значимые труды по истории татарской литературы. Литературные журналы ?Атака? и ?Яңалиф?.

практическое занятие (4 часа(ов)):

2 тема ?Һади Такташ ? шагыйрь-новатор? 1.Шигъри традицияләр һәм Һ. Такташ шигърияте. 2.Һ. Такташ шигърияте һәм мифология. 3.Шагыйрь иҗатының беренче чоры, аның үзенчәлекләре. 4.Дөньякүләм мифология һәм әдәбиятлары белән аваздаш әсәр буларак ?Җир уллары трагедиясе?, аның татар сүз сәнгатенә алып килгән яңалыгы. 5.Дини мифологиягә кагылышлы әсәрләренә хас уртак үзенчәлекләр, аларның фәлсәфи карашлар яктылыгында бирелеше. 6.Беренче чор иҗатында Һ. Такташ әсәрләренең шигырь төзелешенә хас үзенчәлекләр. 7.Совет чоры эстететикасының Һ. Такташ каләменә ясаган тәэсире. 8.Һ. Такташның ?Иҗадиядым турында? дигән мәкаләсендә шигърият алдына куйган бурычлар, аларның шагыйрь иҗатында тормышка ашырылу дәрәҗәсе. 9.Шигырь төзелешендә Һ. Такташ алып килгән яңа күренешләр. 10. Үз чоры әдәби тәнкыйтендә Һ. Такташ иҗатына бирелгән бәя. 11.Һ. Такташ иҗатына хас сыйфатларның үзеннән соңгы буын шагыйрьләр тарафыннан дәвам иттерелүе һәм үстерелүе. ӘДӘБИЯТ 1.Мамин М. Поэтик югарылык өчен алга омтылу еллары / М. Мамин. Һ. Такташ поэзиясе. ? Казан: Татгосиздат: укыту-педагогик әдәбият секторы, 1941. ? Б. 64-89. 2.Галиуллин Т. ?Ә үткәнгә хатлар бармыйлар...? Такташ һәм егерменче еллар татар поэзиясе / Т. Галиуллин. Дәгъва. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1995. ? Б. 232-240. 3. Халит Г. Шагыйрь, чор, герой. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1971. ? 183 б. 4. Мостафин Р. Һади Такташ һәм аның чоры // Казан утлары. ? 1971. - � 12. ? Б. 160-161. 5.Галимуллин Ф. Гордость татарской литературы: к 100-летию Х. Такташа // Научный Татарстан. ? 2000. - � 4. ? С. 44-48. 6.Юзиев Н. Яңа матурлык ырчысы // Казан утлары. ? 1971. - � 1. ? Б. 96-106. 7. Юзиев Н. Такташ шигыре / Н. Юзиев. Шигырь гармониясе. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1972. ? Б. 81-94. 8. Габдрахманова Л. Такташның шигъри теле. ?Казан: Фикер, 2002. ? 128 б. 9. Фәйзи Ә. Аның җыры һәм гомере / Ә. Фәйзи. Әдипнең эрудициясе. ?Казан: Татар. кит. нәшр., 1973. ? Б. 253-256. 10. Хәким С. Такташ / С. Хәким. Халык язмышы ? шагыйрь халык язмышы. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1979. ? Б. 245-247. 11. Һади Такташ турында истәлекләр. Кереш сүз Н. Юзиев. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1980. ? 287 б.

Тема 3. Основные направления и своеобразие развития татарской прозы 1920-30-х годов. Художественный мир Г.Ибрагимова, Ш. Камала, М. Галяу

лекционное занятие (2 часа(ов)):

В данной лекции актуализируется дореволюционное творчество М. Гафури. Более детально и последовательно прослеживатся его творчество после 1917 года, определяется тематика, проблематика произведений, их художественные особенности. Отдельно обращается внимание на поэму и либретто ?Труженик?, а также на басни, созданные им. Подчеркивается роль М. Гафури в подготовке молодых поэтов и писателей в Башкортостане. Анализируются прозаические произведения, созданные двадцатые-тридцатые годы: ?Черноликие?, ?В золотых приисках поэта?, ?Ступени жизни?. Выделяется значение повести ?Черноликие? в развитии театрального и оперного искусства. О современном значении творчества М. Гафури. Оценка творчества писателя критиками и литературоведами двадцатых-тридцатых годов и начала XXI века.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Тема � 3. ?Г. Ибраһимовның ?Казакъ кызы? романы. 1.Әсәрнең иҗат ителү, басылу тарихы. 2.Әсәрнең эчтәлегендәге төп вакыйгалар. 3.Әсәрдә конфликт барлыкка килү үзенчәлеге. Конфликтның катламнары. 4. Образлар системасы. 5. Хатын-кыз образларының индивидуальлегенә ирешүдә язучы кулланган сәнгать чаралары. 6.Ислам дине һәм казакъ хатын-кызы мөнәсәбәте. 7.Казакъ хатын-кызы яшәешенә халыкның гореф-гадәтләре, көн итү үзенчәләре тәэсире. 8.Би сайлауга мөнәсәбәтле казакъ даласындагы социаль хәл-әхвәлнең сурәтләнеше. 9.Биремҗан әкә образы, аның әсәр тукымасындагы урыны. Рәсми хакимиятләргә халының ихлас мөнәсәбәтен билгеләүдә аның роле. 10.Казакъ һәм татар халкы яшәешендәге аермалыклар (?Казакъ кызы? һәм ?Татар хатыны нилләр күрми? әсәрләре мисалында). 11.Әсәрнең тел тукымасы үзенчәлеге. 12. Романның Г. Ибраһимов иҗатында тоткан урыны. 13. Г. Ибраһимов турында казакъ әдипләре. ӘДӘБИЯТ 1.Ибраһимов Г. Казакъ кызы. Роман / Г. Ибраһимов. Сайланма әсәрләр. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2 т. , - 1956. ? Б. 257-402. 2.Ибрагимов Г. Дочь степи. Перевод с татар. Разии Фаизовой / Г. Ибрагимов. Дочь степи. Глубокие корни. ? Казань: Татар. кн. изд-во, 1966. ? С. 7-150. 3.Хәсәнов М. Галимҗан Ибраһимов ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1964. ? 332 б. 4.Галимуллин Ф. Егерменче елларның беренче яртысында иҗтимагый-әдәби мохит һәм Галимҗан Ибраһимов / Галимҗан Ибраһимов һәм XXI гасыр:тууына 120 ел тулуга багышланган халыкара фәнни-гамәли конференция материаллары. Казан: ТӘСИ, 2007. ? Б. 46-53. 5.Халит Г. Чынлык һәм гүзәллек гармониясе: Г. Ибраһимовның эстетик карашлары үсешен күзәтү тәҗрибәсеннән / Г. Халит // Казан утлары. ? 1977. - � 3. ? Б. 121-134. 6. Ганиева Р. Галимҗан Ибраһимов һәм Көнчыгыш әдәбиятлары / Р. Ганиева // Казан утлары. ? 1977. - � 3. Б. 134-141. 7.Әхәтов Г. Язучы фразеологиясенең кайбер үзенчәлекләре / Г. Әхәтов // Казан утлары. ? 1977. - � 3. ? Б. 157-159. 8. Поворисов С. Тел һәм аның бизәкләре /Поворисов С. Сүз һәм сәнгатьле сөйләм. ? Уфа: ?Китап? нәшр., 1997. ? Б. 6-86. 9.Тугандаш халыклар әдипләре Г. Ибраһимов турында // Социалистик Татарстан. ? 1967. ? 11,12 март.

Тема 4. Поиски в области содержания и формы татарской поэзии 1920-30-х гг. Художественный мир М.Гафури, Х.Такташа, Ф.Карима и др.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

В лекции говорится, что после ухода из жизни Г. Тукая в татарской поэзии возник вопрос: кто будет продолжать традиции великого поэта? Время возложило эту задачу на Хади Такташа. Затем детально рассматривается творчество Х. Такташа, разделив его на два периода, показывается их художественное различие. Говорится, что если основным признаком первого из них является обращение поэта к истокам мировой мифологии, то второму ? характерное художественное отражение современной поэту реальности. В также в стиле поэтики эти периода имеют существенные отличия. Поэт последовательно и умело использовал в произведениях разговорную манеру. Именно это своеобразие привело к тому, что на его стихотворения написаны только несколько музыкальных произведений. Им выработана декларация (концепция) о сущности поэзии нового времени, порою отрицающую ее многовековые традиции. Затем выделяются темы и проблемы, волновавшие поэта, анализируются способы реализации художественных задач при создании произведений. Затем прослеживается эволюция новаторских качеств его поэзии и их развитие поэтами последующих поколений.

практическое занятие (4 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Тема �4 ?М. Гафуриның ?Шагыйрьнең алтын приискасында? повесте. 1.Хикәяләүче шәкерт егетнең күңел дөньясы 2.Мәдрәсә шәкертләренең рухи һәм матди хәлен сурәтләү. 3.Казакъларның яшәү рәвеше, аларның татарларга мөнәсәбәте чагылдырылу. 4.Приискада эшләүчеләргә (нигездә татарлар һәм башкортларга) хас уртак сыйфатларның бер-берләренә һәм әйләнә-тирәдәгеләргә мөнәсәбәтләрдә чагылышы. 5.Гади кешеләргә хас күңел халәтенең Сәлим бабай образында җыеп бирелүе. 6.Сибгать абзый һәм аның гаиләсенең яшәү рәвеше. 7.Каравылчы карт образы, аның тереклек итү рәвешендәге типиклык. 8.Хәдичә образының лирик табигате, шул шартлардагы типиклыгы. 8.Прииска хуҗалары образларының гәүдәләнеше. 9.Хуҗалар хикәяләүче һәм приискада эшләүчеләр бәяләвендә. 10.Гади халыкның байлыкка мөнәсәбәте. 11. Алтын кантары табылу тирәсендә барган сөйләшүләрнең ул чордагы җәмгыятьнең асылын шәрехләүдәге урыны. 12.Әсәрнең исеменә салынган мәгънә. 13. Автор кулланган иҗат методы. ӘДӘБИЯТ 1.Мәҗит Гафури: әдип һәм кеше язмышы. М.Гафуриның тууына 130 ел тулуга багышланган Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе материаллары (2010,28 октябрь). ? Казан: ТӘСИ, 2010. ? 347 б. 2. Халит Г. Татар әдәбиятын үстерүдә М. Гафуриның роле, - Шунда ук, Б. 307-319. 3..Галимуллин Ф. Якты идеаллар җырчысы. ? Шунда ук, Б. 15-27 4. Галимуллин Ф. Олы гомер йомгагы /Ф. Галимуллин. Эзләнү вакыты. ? Казан: ?Мәгариф? нәшәр., 2005. ? Б. 202-207. 5.Маджит Гафури: Материалы научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения. Казань: ИЯЛИ, 1981. ? 187 с. 6. Гыйләҗев Т. Мәҗит Гафури прозасы һәм иҗат ысулы мәсьәләсе / Т. Гыйләҗев. Әдәби мирас: Тарих һәм заман. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2005. ? 184 б. 7.Мубаракшин М. Творчество Маджита Гафури в оценках его современников ? поэтов и писателей начала XX века / М. Мубаракшин // Казанская наука. ? Казань: Изд-во Казанский Издательский Дом, 2013. - � 10. ? С. 172-173.

Тема 5. Своеобразие татарской драматургии 1920-30-х гг. Творчество К.Тинчурина, Ш.Камала, Ф.Бурнаша, Х.Такташа и др

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Дается сжатая информация о зарождении, развитии татарского театрального искусства. О роли передвижного профессионального татарского театрального театра ?Сайяр? (?Путешественник?) в воспитании К. Тинчурина театральным деятелем. Об открытии К. Тинчуриным (вместе с З. Султановым) первой театральной студии в Самаре. Об организации им первого татарского государственного театра в Казани. Прослеживается путь его творческой эволюции в качестве драматурга. К. Тинчурин ? комедиограф. Особое внимание уделяется произведениям, созданным по канонам комедии. Особенности его драм, их тематика и проблематика. Напоминается их сценическая история, определяется вклад К. Тинчурина в воспитание мастерства видных театральных деятелей. Роль этой личности в развитии прозы, театральной критики, а также публицистики. К. Тинчурин и С. Сайдашев: сотрудничество драматурга и композитора. К. Тинчурин ?жертва репрессий тридцатых годов. Современная оценка его творчества.

практическое занятие (2 часа(ов)):

?К. Тинчуринның ?Җилкәнсезләр? комедиясе. 1. Комедия жанрының асылы. 2. Әсәрдә барган вакыйгалар сурәтләнгән 1910-1924 еллар чынбарлыгы. 3.Әсәрнең нигезенә салынган гомуми конфликт. 4.Комедиянең төп конфликты белән аерым персонажлар арасында барлыкка килгән каршылыкларның үзара кисешү үзенчәлекләре. 5.Төп геройның әсәр сюжетын барлыкка китерү вазифасы. 6.Иске байлар һәм яңа байлар арасындагы уртак һәм аермалы яклар. 7.Нуретдин образы ярдәмендә драматургның инкыйлабый вакыйгаларга дөрес бәя бирүе. 8.Хатын-кыз образлары. Әсәрнең төп конфликтын ачыклауда һәм кискенләштерүдә аларга бирелгән урын. 9.?Җилкәнсезләр?,?Ишкәксезләр? сүзләренең асыл мәгънәләре. Аларның персонажларны төрле төркемнәргә аеру вазифалары. 10.Татардагы инкыйлабка каршы көчләрне халыкара хәрәкәтләргә тоташтыруга омтылыш ясаучы Давыт образы. Әсәрнең вариантларында бу образның үзгәреш кичерүе. 11.Батырхан образының әсәрдәге вакыйгалар үсешендәге роле. 12.Әлеге әсәрнең драматург иҗатында һәм әдәбиятыбыз тарихындагы урыны. ӘДӘБИЯТ 1.Кәрим Тинчурин // Казан утлары. ? 2007. - � 9. ? Б. 116-117. 2.Арсланов Г. Кайгыда юата, шатлыкта уйната // Ватаным Татарстан. ? 2002. ? 20 сентябрь. 3.Кайбицкая Г. Исемсез китаптагы исемнәр // Мәдәни җомга. - 2006. ? 26 май. 4.Кәрим Тинчурин: истәлекләр, шигырьләр. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2003. ? 159 б. 5.Кәрим Тинчурин / Әдипләребез. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2009. ? Б. 432-436. 6.Әхмәдуллин А. Драматург-новатор / А. Әхмәдуллин. Сәхнә әдәбияты һәм тормыш. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1980. - Б. 153-165. 7.Кумысников Х. ?Җилкәнсезләр? һәм аның сәхнә тормышы // Казан утлары. ? 1967. - � 9. ? Б. 109-111. 8.Игъламов Р. Выдающийся драматург. ? Казань: Татар. кн. изд-во, 1987. ? 112 с. 9.Игъламов Р. Заман көзгесенә куеп // Казан утлары. ? 1977. - � 9. ? Б. 129-136. 10.Гыйззәт Б. Кәрим Тинчурин / К. Тинчурин. Сайланма драмалар һәм комедияләр. Ике томда. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1969. - 1 т., Б. 5-10.

Тема 6. Татарская литература 1930-х годов. Феномен тоталитарной культуры, ее истоки и генезис. Основные составляющие тоталитарной культуры и специфика их воплощения в литературе 1930-х гг.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

В данной лекции акцентируется внимание на то, что в тридцатые годы руководством страны усиливается тенденция использования художественной литературы в официальной идеологической работе. Обращается внимание на постановление партии от 23 апреля 1932 года ?О перестройке литературно-художественных организаций?, в котором поставлена задача создания единого Союза писателей страны. Ливидация ТАППа, организации советских писателей, а также журналы ?Атака? и ?Яналиф? (?Новый алфавит?). Возложение всех обязанностей по руководству литературным делом на Организационный комитет, созданный этим постановлением. Оргкомитету вменяется в обязанность подготовка и проведение первого съезда писателей. Учреждение нового журнала ?Совет әдәбияты? (?Советская литература?). Первые съезды писателей Татарстана и СССР. Создание Союза писателей Татарстана, затем ? СССР. Деятельность правления Союза писателей Татарстана по организации литературного дела. Усиление роли партийных органов в руководстве творческими организациями. Установление жесткой идеологической цензуры. Определение тематики и проблематики произведений партийными документами. Принадлежность первостепенной роли в оценке достоинства произведений идеологическим постулатам. Определение в качестве ориентира в сфере взаимодействия литератур в основном на западноевропейские образцы. Дается обзор общего состояния литературы, отдельно анализируется положение в прозе, поэзии, драматургии и литературной критики, выделяются те явления литературы, в которых, несмотря на сильную идеологизированность требований, все же в какой-то степени проявились общечеловеческие ценности. Показывается негативное влияние установления культа личности в стране, в связи с этим увеличение невосполнимых потерей в творческой среде.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Таҗи Гыйззәтнең тормыш һәм иҗат юлы. 1. Т. Гыйззәт ? драматургиябездә татар тарихын эзлекле чагылдырган каләм остасы. Әсәрләренә җентекле анализ (?Чаткылар?, ?Наемщик?, ?Ташкыннар?. 2. Т. Гыйззәт драматургиясенең тема һәм сәнгатьчә эшләнеш ягыннан үзенчәлеге. Әсәрләренә җентекле анализ (?Бишбүләк?, ?Таймасовлар?, Изге әманәт?). 3. К. Тинчурин һәм Т. Гыйззәтләрнең татар театр сәнгатен үстерүгә керткән өлешләре, С. Сәйдәшев белән иҗатташ булулары. 4. 1920-30 елларда матбугат һәм татар әдәбияты хезмәттәшлеге. 5. Кави Нәҗминең тормыш юлы һәм иҗаты. 6. К. Нәҗми повестьлары. Тематика. Әсәрләренә җентекле әдәби анализ (?Яр буенда учаклар?, ?Якты сукмак?, ?Кояшлы яңгыр?). 7.К.Нәҗминең егерменче елларда иҗат иткән хикәяләре, тематикасы, әдәби эшләнешләре. 8. Опера либреттолары тудыру буенча беренче тәҗрибәләр.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Татарская литература 1920-30-х годов: периодизация, социально-культурные, идеологические и типологические признаки литературы, формирование новой эстетики, проблема художественных методов.	6	1	подготовка домашнего задания	4	домашнее задание
2.	Тема 2. Татарская литература конца 1910-1920-х гг. Социокультурные и политические причины выделения данного этапа в истории татарской литературы: основные признаки и тенденции развития.	6	2	подготовка к устному опросу	4	устный опрос
3.	Тема 3. Основные направления и своеобразие развития татарской прозы 1920-30-х годов. Художественный мир Г.Ибрагимова, Ш. Камала, М. Галяу	6	3	подготовка домашнего задания	4	домашнее задание
4.	Тема 4. Поиски в области содержания и формы татарской поэзии 1920-30-х гг. Художественный мир М.Гафури, Х.Такташа, Ф.Карима и др.	6	4	подготовка к устному опросу	2	устный опрос

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
5.	Тема 5. Своеобразие татарской драматургии 1920-30-х гг. Творчество К.Тинчурина, Ш.Камала, Ф.Бурнаша, Х.Такташа и др	6	5	подготовка к устному опросу	2	устный опрос
6.	Тема 6. Татарская литература 1930-х годов. Феномен тоталитарной культуры, ее истоки и генезис. Основные составляющие тоталитарной культуры и специфика их воплощения в литературе 1930-х гг.	6	6	подготовка к реферату	4	реферат
	Итого				20	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Образовательные технологии

-лекционные технологии;

-технология обучения филологическому анализу литературного произведения;

-обучение конспектированию научных и критических работ;

-научно-исследовательские технологии;

-компьютерные и мультимедийные технологии;

-интернет-технологии (презентации и т.д.);

-творческие встречи с деятелями литературы и искусства.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Татарская литература 1920-30-х годов: периодизация, социально-культурные, идеологические и типологические признаки литературы, формирование новой эстетики, проблема художественных методов.

домашнее задание , примерные вопросы:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

1.XX йөз башы татар әдәбияты традицияләре. Матур әдәбият үсешендәге гомуми казанышлар, аларны тәэмин иткән шартлар. 2.Язучыларыбызның инкыйлабка мөнәсәбәтләре: а) инкыйлабны кабул иткән, аңа уңай караштa торган язучылар; б) инкыйлабка тискәре мөнәсәбәттә торган, шул сәбәпле чит илгә китәргә мәҗбүр булган каләм әһелләре, аларның эшчәнлекләре; в) ?эчке эмигрант? булып әверелгән язучылар һәм зыялылар, аларның язмышы. 3.Инкыйлабтан соңгы әдәбиятның яшәешен тәэмин иткән теоретик нигезләрнең барлыкка килүе, ныгытыла бару хәрәкәте. 4. Тәнкыйди реализм һәм социалистик реализм иҗат методларының асылы, аларның төп аермалары, каршылыклы яклары. 5.Егерменче еллар урталарына кадәрге әдәби хәрәкәтнең үзенчәлекләре. 6.Егерменче елларның икенче яртысында әдәби хәрәкәт белән идарә итүдә үзәкләшә баруының төп этаплары. 7.РАПП, ТАПП, Совет язучылары оешмасы төзелү. Алар эшчәнлегенең әдәби хәрәкәткә алып килгән нәтиҗәләре. 8.Әдәби журналларыбыз, аларның шул елларда үтәгән функцияләре, әдәбиятка ясаган йогынтылары. 9.Фирка җитәкчелегенең 1932 елның 23 апрель карары, аның әдәби хәрәкәткә алып килгән яңалыгы. 10. СССР, Татарстан Язучылар берлекләре төзелү, аның әдәби хәрәкәтне тәмам үзәкләштерүдәге роле. 11.Совет чоры әдәбиятының төп сыйфатлары, аларның тәмам ачыкланып бетүе, моның вульгар социлогизм таләпәрен китереп чыгаруга алшарт булуы. 12. Шәхескә табыну сәясәтенең зыялыларның күңел дөньясына, әдәби мохиткә китергән зур зыяны.

Тема 2. Татарская литература конца 1910-1920-х гг. Социокультурные и политические причины выделения данного этапа в истории татарской литературы: основные признаки и тенденции развития.

устный опрос , примерные вопросы:

1.Шигъри традицияләр һәм Һ. Такташ шигърияте. 2.Һ. Такташ шигърияте һәм мифология. 3.Шагыйрь иҗатының беренче чоры, аның үзенчәлекләре. 4.Дөньякүләм мифология һәм әдәбиятлары белән аваздаш әсәр буларак ?Җир уллары трагедиясе?, аның татар сүз сәнгатенә алып килгән яңалыгы. 5.Дини мифологиягә кагылышлы әсәрләренә хас уртак үзенчәлекләр, аларның фәлсәфи карашлар яктылыгында бирелеше. 6.Беренче чор иҗатында Һ. Такташ әсәрләренең шигырь төзелешенә хас үзенчәлекләр. 7.Совет чоры эстететикасының Һ. Такташ каләменә ясаган тәэсире. 8.Һ. Такташның ?Иҗадиядым турында? дигән мәкаләсендә шигърият алдына куйган бурычлар, аларның шагыйрь иҗатында тормышка ашырылу дәрәҗәсе. 9.Шигырь төзелешендә Һ. Такташ алып килгән яңа күренешләр. 10. Үз чоры әдәби тәнкыйтендә Һ. Такташ иҗатына бирелгән бәя. 11.Һ. Такташ иҗатына хас сыйфатларның үзеннән соңгы буын шагыйрьләр тарафыннан дәвам иттерелүе һәм үстерелүе.

Тема 3. Основные направления и своеобразие развития татарской прозы 1920-30-х годов. Художественный мир Г.Ибрагимова, Ш. Камала, М. Галяу

домашнее задание , примерные вопросы:

1.Әсәрнең иҗат ителү, басылу тарихы. 2.Әсәрнең эчтәлегендәге төп вакыйгалар. 3.Әсәрдә конфликт барлыкка килү үзенчәлеге. Конфликтның катламнары. 4. Образлар системасы. 5. Хатын-кыз образларының индивидуальлегенә ирешүдә язучы кулланган сәнгать чаралары. 6.Ислам дине һәм казакъ хатын-кызы мөнәсәбәте. 7.Казакъ хатын-кызы яшәешенә халыкның гореф-гадәтләре, көн итү үзенчәләре тәэсире. 8.Би сайлауга мөнәсәбәтле казакъ даласындагы социаль хәл-әхвәлнең сурәтләнеше. 9.Биремҗан әкә образы, аның әсәр тукымасындагы урыны. Рәсми хакимиятләргә халының ихлас мөнәсәбәтен билгеләүдә аның роле. 10.Казакъ һәм татар халкы яшәешендәге аермалыклар (?Казакъ кызы? һәм ?Татар хатыны ниләр күрми? әсәрләре мисалында). 11.Әсәрнең тел тукымасы үзенчәлеге. 12. Романның Г. Ибраһимов иҗатында тоткан урыны. 13. Г. Ибраһимов турында казакъ әдипләре.

Тема 4. Поиски в области содержания и формы татарской поэзии 1920-30-х гг. Художественный мир М.Гафури, Х.Такташа, Ф.Карима и др.

устный опрос , примерные вопросы:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

1.Хикәяләүче шәкерт егетнең күңел дөньясы 2.Мәдрәсә шәкертләренең рухи һәм матди хәлен сурәтләү. 3.Казакъларның яшәү рәвеше, аларның татарларга мөнәсәбәте чагылдырылу. 4.Приискада эшләүчеләргә (нигездә татарлар һәм башкортларга) хас уртак сыйфатларның бер-берләренә һәм әйләнә-тирәдәгеләргә мөнәсәбәтләрдә чагылышы. 5.Гади кешеләргә хас күңел халәтенең Сәлим бабай образында җыеп бирелүе. 6.Сибгать абзый һәм аның гаиләсенең яшәү рәвеше. 7.Каравылчы карт образы, аның тереклек итү рәвешендәге типиклык. 8.Хәдичә образының лирик табигате, шул шартлардагы типиклыгы. 8.Прииска хуҗалары образларының гәүдәләнеше. 9.Хуҗалар хикәяләүче һәм приискада эшләүчеләр бәяләвендә. 10.Гади халыкның байлыкка мөнәсәбәте. 11. Алтын кантары табылу тирәсендә барган сөйләшүләрнең ул чордагы җәмгыятьнең асылын шәрехләүдәге урыны. 12.Әсәрнең исеменә салынган мәгънә. 13. Автор кулланган иҗат методы.

Тема 5. Своеобразие татарской драматургии 1920-30-х гг. Творчество К.Тинчурина, Ш.Камала, Ф.Бурнаша, Х.Такташа и др

устный опрос , примерные вопросы:

1.Матурлык төшенчәсен без ничек аңлыйбыз? Эстетик категория буларак, матурлык төшенчәсенең антиподы нәрсәдән гыйбарәт? Гармония дигәндә, нәрсә күздә тотыла? 2.Мәхәббәткә, өйләнешүгә, гаилә тормышы белән яшәүгә карата без нинди таләпләр һәм кыйммәтләр белән карыйбыз? 3.Татар милләте егет белән кызның гаилә коруына карата нинди таләпләр һәм греф-гадәтләр барлыкка китергән?Никах, туй йолаларыниләрдән гыйбарәт? 4.Газиз белән Галия өйләнешкәндә ул таләпләрне һәм йолаларны үтиләрме? 5.Газиз белән Галия гаилә төзүне ничегрәк итеп аңлыйлар? Кеше тормышындагы бу мөһим вакыйганың әһәмиятен, җавыплылыгын аңлаулары ни дәрәҗәдә? 6.Әсәрдә берәр бәхетле гаилә бармы? Булмаса, ни өчен юк дип уйлыйсыз? (Солтан-Зөбәрҗәт, Җамал-Габдрахман, Бари-Ниса гаиләләре мисалында фикерләгез?) 7.Газиз белән Галиянең балаларга мөнәсәбәтендәге үзенчәлекләр ниләрдән гыйбарәт? 8.Драманың ?Мәхәббәт тәүбәсе? поэмасы белән аваздашлыгы. 9.Һ. Такташның ?Югалган матурлык? драмасы белән Г. Кутуйның ?Тапшырылмаган хатлар? повесте арасында бәйләнеш күреп буламы? 10. Ике әсәрдәге Галия исемле образлар арасында нинди аермалыклар күзгә ташлана? 11.Хатын-кызның чын ана булу, балаларны тиешенчә тәрбияләү бурычлары тормышта нинди иҗтимагый-сәяси мохит булудан үзгәрергә тиешме, әллә юкмы? 12.Һ. Такташның: Ана ? бөек исем, Нәрсә җитә ана булуга? Хатыннарның бөтен матурлыгы, Бөтен күрке ана булуда, дигән шигъри юлларыннан чыгып, ике Галиягә дә аерам-аерым бәя бирегез. 13. Әсәрнең басылу һәм сәхнә тарихын искә төшерегез. Егерменче еллар ахырында һәи илленче еллар урталарында Һ. Такташ әсәренә ике төрле бәя бирелә? Ни өчен дип уйлыйсыз? 14. Г. Кутуй әсәренең рәсми даирәләр тарафыннан хуплап каршы алынуының сәбәпләрен ничек аңлатыр идегез?

Тема 6. Татарская литература 1930-х годов. Феномен тоталитарной культуры, ее истоки и генезис. Основные составляющие тоталитарной культуры и специфика их воплощения в литературе 1930-х гг.

реферат , примерные темы:

Таҗи Гыйззәтнең тормыш һәм иҗат юлы. 1. Т. Гыйззәт ? драматургиябездә татар тарихын эзлекле чагылдырган каләм остасы. Әсәрләренә җентекле анализ (?Чаткылар?, ?Наемщик?, ?Ташкыннар?. 2. Т. Гыйззәт драматургиясенең тема һәм сәнгатьчә эшләнеш ягыннан үзенчәлеге. Әсәрләренә җентекле анализ (?Бишбүләк?, ?Таймасовлар?, Изге әманәт?). 3. К. Тинчурин һәм Т. Гыйззәтләрнең татар театр сәнгатен үстерүгә керткән өлешләре, С. Сәйдәшев белән иҗатташ булулары. 4. 1920-30 елларда матбугат һәм татар әдәбияты хезмәттәшлеге. 5. Кави Нәҗминең тормыш юлы һәм иҗаты. 6. К. Нәҗми повестьлары. Тематика. Әсәрләренә җентекле әдәби анализ (?Яр буенда учаклар?, ?Якты сукмак?, ?Кояшлы яңгыр?). 7.К.Нәҗминең егерменче елларда иҗат иткән хикәяләре, тематикасы, әдәби эшләнешләре. 8. Опера либреттолары тудыру буенча беренче тәҗрибәләр.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к экзамену:

Вопросы к экзамену

1.Инкыйлаб һәм гражданнар сугышы (1917-1919) елларындагы татар әдәбиятына күзәтү.

2.Тәнкыйди реализм традицияләре, аларның яңа шартларда үзгәреш кичерүе.

3.1917-1919 еллар татар әдәбиятында төп темалар, әсәрләрнең проблематикасы, аеруча актив жанрлар.

4.1920-30 еллар татар әдәбиятында әдәби тәнкыйть. Күренекле тәнкыйтьчеләр, аларның хезмәтләре, әдәби хәрәкәтә тоткан урыннары.

5.Социалистик реализм, аның эстетик үзенчәлекләре. Бу иҗат методының барлыкка килү тарихы.

6.1920-30 еллар әдәби хәрәкәте белән идарә итүнең үзенчәлекләре. Бу эштә фирканең тоткан урыны.

7.1920-30 еллар әдәбиятында социалистик реализм иҗат методы белән тудырылган әсәрләрнең иң танылганнары.

8.Иҗат иреге һәм язучы осталыгы. 1930-20 еллар иҗади мөхитендә аларның үзара мөнәсәбте.

9.Егерменче елларның беренче яртысында татар әдәбиятында яшәү мөмкинлеге алган формаль агымнар, аларның иҗади эзләнүләргә йогынтысы.

10.Әдәби күмәкләр. Аларның иҗади шәхесләргә ясаган йогынтысы.

11.Әдәби тәнкыйтьтә вульгар социологизмның барлыкка килү сәбәпләре. Бу күренешнең асылы, тарафарлары, аларның дөньяга карашларындагы сыйфатлар.

12. Әдәби хәрәкәттә язучылар берлегенең барлыкка килүе һәм аның эшчәнлегенең каләм әһелләренә йогынтысы.

13. Татарстан һәм СССР язучыларының беренче корылтайлары. Аларның татар әдәби хәрәкәтенә ясаган тәэсире.

14.Илебездә шәхескә табыну (шәхес культы) елларындагы вәзгыят һәм аның татар әдәбиятындагы нәтиҗәләре.

15.1920-30 елларда гарәп графикасындагы язуны башта латин, аннары кирилл графикаларына күчерүның татар әдәбиятына ясаган тәэсире.

16.Шагыйрь Һ. Такташның тормыш һәм иҗат юлы. Иҗатының беренче чоры (1916-1923), аның төп үзенчәлекләре.

17.Шагыйрь Һ. Такташ иҗатының икенче чоры (1923-1931), аның төп үзенчәлекләре.

18.Һ. Такташ - драматург ("Җир уллары трагедиясе", "Камил", "Югалган матурлык").

19.Һ. Такташ - прозаик ("Таң җиле", "Караборынның дусты", "Кияү").

20. Һ. Такташ һәм мифология. "Җир уллары трагедиясе". Әсәрнең әдәби эшләнешендәге үзенчәлекләр.

21. Г. Ибраһимовның 1917-1938 елардагы тормышына һәм иҗатына гомуми күзәтү.

22. Г. Ибраһимовның "Безнең көнннәр" романының беренче һәм икенче вариантлары, алардагы уртак һәм аермалы яклар.

23.Татар җәмгыятендәге төрле социаль катламнарны гәүдәләндерү ягыннан Г. Ибраһимовның "Безнең көннәр" романы.

24. Г. Ибраһимовның "Тирән тамырлар" романы. Детектив әсәр буларак, сәнгатьчә эшләнеше.

25. Г. Ибраһимовның "Казакъ кызы" романы. Әсәрдә образлар системасы, сәнгатьчә эшләнеш хасиятләре.

26. Г. Ибраһимов иҗатында мөселман хатын-кызлары язмышы мәсьәләсе ("Казакъ кызы", "Татар хатыныниләр күрми", "Безнең көннәр" әсәрләре буенча).

27. Г. Ибраһимовның повестьлары: "Алмачуар", "Кызыл чәчәкләр", "Адәмнәр". Аларда күтәрелгән мәсьәләләр. Язучы кулланган сәнгатьчә алымнар.

28.Егерменче еллар әдәби хәрәкәте.

29.Егерменче еллар шигърияте. Аның төп сыйфатлары.

30. Егерменче еллар прозасы. Тема һәм сәнгатьлелек үзенчәлекләре.

31. Егерменче елларда драматургия.

32.Утызынчы елларда әдәби хәрәкәт.

33.Утызынчы еллар шигърияте. Аның төп сыйфатлары.

34. Утызынчы еллар прозасы.

35.Утызынчы еллар драматургиясе.

36. Ш. Бабичның тормыш юлы һәм иҗаты.

37. Ш. Фидаиның тормыш юлы һәм иҗаты.

38.Г. Камалның инкыйлабтан соңгы эшчәнлеге һәм иҗаты.

39. Шамил Усмановның тормыш юлы һәм иҗаты.

40.Ш. Усманов - прозаик. Әсәрләренә җентекле анализ ("Легион юлы" дилогиясе һәм хикәяләре).

42. Ш. Усманов - драматург. Әсәрәренә җентекле анализ ("Канлы көннәрдә", "Беренче адым", "Бай кызы").

43.М. Гафуриның проза әсәрләре. Җентекле анализ ("Кара йөзләр", "Шагыйрьнең алтын приискасында").

44. М. Гафури - шагыйрь. Жанрлар төрлелеге.

45. М. Гафури - татар опера либреттолары тудыруга нигез салучыларның берсе. "Эшче" поэмасына һәм шул исемдәге либреттосына чагыштырма анализ.

46. Ш. Камалның тормыш юлы һәм иҗаты.

47. Ш. Камал - прозаик. Әсәрләренә җентекле анализ "Авыл матур уйлый", "Адәм үсә").

48. Ш. Камал - драматург. Әсәрләренә җентекле анализ ("Козгыннар оясында", Ут". "Таулар").

49. Ш.Камалның "Акчарлаклар"повестендагы геройларының "Таң атканда" романында гәүдәләнеше.

50. М. Шолоховның "Күтәрелгән чирәм" һәм Ш. Камалның "Матур туганда" романнары арасындагы типиклык мәсьәләсе.

51. Фәтхи Бурнашның тормыш юлы һәм иҗаты.

52. Ф. Бурнаш - шагыйрь. Поэмалары һәм шигырьләре.

53. Ф. Бурнаш - драматург. Әсәрләренә җентекле анализ ("Яшь йөрәкләр", "Хөсәен мирза", Таһир-Зөһрә").

54.Мәхмүт Галәүнең тормыш юлы һәм иҗаты. Романнарының татар әдәбиятына кайтарылу тарихы.

55. М. Галәүнең "Болганчык еллар" романы.

56. М. Галәүнең "Мөһаҗирләр" романы.

57. Кәрим Тинчуринның тормыш юлы һәм иҗаты.

58. К. Тинчурин - комедия остасы. Күзәтү. Әсәрләренә җентекле анализ ("Йосыф-Зөләйха", "Американ", "Җилкәнсезләр") .

59. К. Тинчуринның драмалары. Күзәтү. Әсәрләренә җентекле анализ ("Кандыр буе", "Ил", "Зәңгәр шәл").

60. 1917-1928 елларда М. Фәйзинең әдәби эшчәнлеге. Ике әсәренә җентекле анализ ("Асылъяр", "Ак калфак").

61. Таҗи Гыйззәтнең тормыш һәм иҗат юлы.

62. Т. Гыйззәт - драматургиябездә татар тарихын эзлекле чагылдырган каләм остасы. Әсәрләренә җентекле анализ ("Чаткылар", "Наемщик", "Ташкыннар".

63. Т. Гыйззәт драматургиясенең тема һәм сәнгатьчә эшләнеш ягыннан үзенчәлеге. Әсәрләренә җентекле анализ ("Бишбүләк", "Таймасовлар", Изге әманәт").

64. К. Тинчурин һәм Т. Гыйззәтләрнең татар театр сәнгатен үстерүгә керткән өлешләре, С. Сәйдәшев белән иҗатташ булулары.

65. 1920-30 елларда матбугат һәм татар әдәбияты хезмәттәшлеге.

66. Кави Нәҗминең тормыш юлы һәм иҗаты.

67. К. Нәҗми повестьлары. Тематика. Әсәрләренә җентекле әдәби анализ ("Яр буенда учаклар", "Якты сукмак", "Кояшлы яңгыр").

68.К.Нәҗминең егерменче елларда иҗат иткән хикәяләре, тематикасы, әдәби эшләнешләре.

69. Опера либреттолары тудыру буенча беренче тәҗрибәләр.

70. Г. Кутуйның 1920-30 еллардагы иҗаты. Шигърияттәге эзләнүләре. "Тапшырылмаган хатлар" повестена анализ.

71.Һ. Такташның "Югалган матурлык", Г. Кутуйның "Тапшырылмаган хатлар" әсәрләрен чагыштырып анализларга.

72.Ф. Әмирханның "Шәфигулла агай" повесте. Әдипнең сатирасы, аның үзенчәлекләре.

73. XX йөз башында актив иҗат иткән каләм әһелләренең инкыйлабка мөнәсәбәте. Яңа көчләрнең пәйда булуы. Күзәтү.

74. Егерменче елларның икенче яртысында язучыларны бер оешмага туплау юнәлешендәге гамәли чаралар (Пролеткультчылык йогынтысы, РАПП һәм ТАПП төзелү, Совет язучылар оешмасы барлыкка китерелү).

75. "Безнең юл", "Атака", "Яңалиф", "Совет әдәбияты" журналлары, аларның әдәбият үсешендә тоткан урыннары.

76. 1921 елгы ачлык, аның нәтиҗәләренең әдәби әсәрләрдә чагылышы.

77. Г. Ибраһимовның "Татар хатыны ниләр күрми", М. Гафуриның "Кара йөзләр" әсәрләренә чагыштырма анализ.

78. Татар драматургиясендә музыкаль драма жанрының үсеше. Ф. Бурнашның "Яшь йөрәкләр", М. Фәйзмнең "Асылъяр", "Ак калфак", К. Тинчуринның "Зәңгәр шәл", "Кандыр буе", "Казан сөлгесе", Т. Гыйззәтнең "Наемщик" әсәрләре.

79. Утызынчы еллар башында "Җидегән" исемле корткычлык оешмасының "фаш ителүе", аның татар әдәбиятына алып килгән зыяны.

80. М. Җәлил, Х.Туфан һәм Ф. Кәримнәрнең поэмалары, тематикалары һәм сәнгатьчә үзенчәлекләре.

7.1. Основная литература:

Татарская литература, Махмудов, Амир Губаевич;Гараева, Неля Гариповна;Мухаметзянова, Лариса Юрьевна, 2010г.

Татарская литература зарубежья и творчество Гаяза Исхаки периода эмиграции, Мансуров, Илсур Салихьянович, 2005г.

Татарская литература начала XX века в книжных изданиях, Гилазев, Зуфар Закариевич, 2005г.

Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины "Татарская литература 1920-30 годов".

а) основная литература:

1.Татар әдәбияты тарихы. 6 томда. 1917-1941 еллар әдәбияты. IV т. - Казан: Ттатар. Кит. нәшр., 1989. - 568 б.

2. Галимуллин Ф. Г. Эстетика һәм социологизм: Взгляд на литературу 1920-1930 годов. - Казан: "Мәгариф" нәшр., 1998. - 223 б

3. Галимуллин Ф. Г. Әле без туганчы...1920-1930 еллар әдәбиятына бер караш. Казан: Татар. кит. нәшр., 2001. - 320 б.

4. Галимуллин Ф. Г. Табигыйлеккә хилафлык: XX гасырның егерменче-утызынчы еллар татар әдәбиятының үсеш үзенчәлекләре. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2004. - 303 б.

5.Галимуллин Ф. Г. Татар әдәбиятында эстетик эзләнүләр (1920-1930 еллар). - Казан: ТДГПУ нәшр., 2010. - 339 б.

6.Госман Х. Шигърият гомере. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1978. - 206 б.

7. Гайнутдинов М. Татарская литература зыбких времен (1917-1929). - Казань: Экоцентр, 2001. - 135 с.

8. Халит Г. Яңа герой ничек туды? / Г. Халит. Герой, стиль, осталык. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1972. - С. 5-28.

9. Даутов Р. Балачак әдипләре. Био-библиографик белешмә. 3 китапта. - Казан: "Мәгариф" нәшр., 2002, 2003, 2005

10. Хатипов Ф. Әдәбият теориясе. - Казан: "Мәгариф" нәшр., 2000, 2002. - 352 б.

11. Әдипләребез. Био-библиографик белешмә. 2 томда. Казан: Татар. кит. нәшр., 2010.

б) дополнительная литература

1. Галимуллин Ф. Эзләнү вакыты. - Казан: "Мәгариф" нәшр., 2005. - 247 б.

2. Гайнетдтн М. Гасырлар мирасы. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2004. - 319 б.

3. Мәҗит Гафури: әдип һәм халык язмышы. М. Гафуриның тууына 130 ел тулуга багышланган Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе материаллары. - Казан: ТӘҺСИ, 2010. - 347 б.

4. Мостафин Р. Оепрессияләнгән татар язучылары. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2009. - 175 б.

5. Гомәр Гали турында истәлекләр. - Казан: 2011. - 264 б.

6. Мухаметзянов И. , Мухаметзянова И. Деятельность писательских организаций Татарии в контексте социокультурной политики в сфере художественной литературы (20-30 годы XX века). - Казань: 2008. - 220 с.

7. Рәми И., Даутов Р. Әдәби сүзлек. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2001. - 399 б.

8. Һади Такташ турында истәлекләр. Казан: Татар. кит. нәшр., 1980. - 287 б.

9. Гаюдрахманова Л. Такташның шигъри теле. - Казан: Фикер, 2002, - 128 б.

10. Гыйльманов Г. Такташка кайту // Казан утлары. _ 2003. - �2. - Б. 138-145.

11. Галимҗан Ибраһимов һәм хәзерге заман: тууына 115 ел тулуга багышланган фәнни конференция материаллары. - ТӘҺСИ, 2003. - 270 б.

12.Хәсәнов М. Язучы, галим, көрәшче // Мирас. - 2003. - � 4. - Б. 123-135.

13. Галимҗан Ибраһимов: мәкаләләр, истәлек-хатирәләр. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2007. - Б. 544.

14. Бәшир. Ф. Кошларда да кеше язмышлары (Ш. Камал иҗаты турында) // Казан утлары. - 2004. - � 2. - Б. 177-181.

15. Әхмәдуллин А. Бурнаш поэмалары // Мирас. - 2002. - Б. 37-47.

16. Әхмәдуллин А. Фәтхи Бурнаш шигырьләре // Мирас. - 2006. - � 4. - Б. 43-49.

17. Әхмәтҗанов М. Ф. Бурнаш архивында яңа материаллар // Мирас. - 2003. - " 1. - 46-48.

18. Мустафин Р. Его расстреляли в Самаре (о Ф. Бурнаше) // Казанские ведомости. - 1998. - 13 января.

19. Гыйззәтов К. Таҗи Гыйззәт: фикерләр, истәлекләр, хатлар, бәхәсләр. - Казан: Мастер-Лайн, 2002. - 512б.

20. Харрасова Р. Кәрим Тинчурин иҗатында мифологизм // Фәнни Татарстан. - 2002. - � 3-4, - Б. 159-163.

21. Традиции и новаторство в творчестве Карима Тинчурина: сборник статей. - Казань: Татар. кн. изд-во, 1990 - 150 с.

22. Ганиева Ф. Йөз яшьлекләр буыныннан Мәхмүт Галәү // Казан утлары. - 1987. - � 9. - Б. 184-186.

23. Даутов Р. Әдипнең фаҗигасе // Казан утлары. - 1996. - 3 9. - Б. 170-176.

24. Мостафин Р. Шамил Усманов турында өч риваять // Казан утлары. - 1999. - � 7. - Б. 155-159.

25. Шабаев М. К үренекле әдип, җәмәгать эшлеклесе (К. Нәҗми турында) // Казан утлары. - 2001. - � 12. - Б. 142-144.

26. Фаттахов Р. Кави Наджми: личность и эпоха // Татарстан. - 2001. - � 10. - С. 38-47.

7.2. Дополнительная литература:

Диалог русской и татарской культур в системе литературного образования, Мухаметшина, Резеда Фаилевна, 2007г.

?д?бият, Хатипов, Ф?рит Миргалимович;Галимуллин, Ф.Г., 2006г.

Эзл?н? вакыты, Галимуллин, Фоат Галимуллович, 2005г.

б) дополнительная литература

1. Галимуллин Ф. Эзләнү вакыты. - Казан: 'Мәгариф' нәшр., 2005. - 247 б.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

2. Мәҗит Гафури: әдип һәм халык язмышы. М. Гафуриның тууына 130 ел тулуга багышланган Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе материаллары. - Казан: ТӘҺСИ, 2010. - 347 б.

3. Мостафин Р. Оепрессияләнгән татар язучылары. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2009. - 175 б.

4. Гомәр Гали турында истәлекләр. - Казан: 2011. - 264 б.

5. Мухаметзянов И. , Мухаметзянова И. Деятельность писательских организаций Татарии в контексте социокультурной политики в сфере художественной литературы (20-30 годы XX века). - Казань: 2008. - 220 с.

6. Гаюдрахманова Л. Такташның шигъри теле. - Казан: Фикер, 2002, - 128 б.

7. Гыйльманов Г. Такташка кайту // Казан утлары. _ 2003. - �2. - Б. 138-145.

8. Галимҗан Ибраһимов һәм хәзерге заман: тууына 115 ел тулуга багышланган фәнни конференция материаллары. - ТӘҺСИ, 2003. - 270 б.

9.Хәсәнов М. Язучы, галим, көрәшче // Мирас. - 2003. - � 4. - Б. 123-135.

10. Галимҗан Ибраһимов: мәкаләләр, истәлек-хатирәләр. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2007. - Б. 544.

11. Бәшир. Ф. Кошларда да кеше язмышлары (Ш. Камал иҗаты турында) // Казан утлары. - 2004. - � 2. - Б. 177-181.

12. Әхмәдуллин А. Бурнаш поэмалары // Мирас. - 2002. - Б. 37-47.

13. Әхмәдуллин А. Фәтхи Бурнаш шигырьләре // Мирас. - 2006. - � 4. - Б. 43-49.

14. Әхмәтҗанов М. Ф. Бурнаш архивында яңа материаллар // Мирас. - 2003. - ' 1. - 46-48.

15.19. Гыйззәтов К. Таҗи Гыйззәт: фикерләр, истәлекләр, хатлар, бәхәсләр. - Казан: Мастер-Лайн, 2002. - 512б.

16. Харрасова Р. Кәрим Тинчурин иҗатында мифологизм // Фәнни Татарстан. - 2002. - � 3-4, - Б. 159-163.

7.3. Интернет-ресурсы:

Сайт журнала"Казан утлары" - http://kazanutlary.ru/

татар телендә Интернет-белем үзәге - belem.ru

Татарская национальная библиотека РТ - kitaphane.tatar. ru

Татарская электронная библиотека - http:kitap.net.ru

Таткнигофонд - http://www.tatknigafund.ru/

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Татарская литература 1920-30 годов" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе " БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС " БиблиоРоссика " представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

-Книжный фонд библиотек: научная библиотека им. Н. И. Лобачевского КФУ, Национальная библиотека Республики Татарстан, филиалы библиотек, районные библиотеки;

-Мультимедийное оборудование (интерактивная доска, компьютер с колонками, телевизор, DVD-проигрыватель, проектор);

-Методическая литература.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (китайский) .

Автор(ы):
Галимуллин Ф.Г. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Мингазова Л.И. ____________________
"__" _________ 201 __ г.